

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **A. Z.**

oskarżonego z art. 258 § 3 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 kwietnia 2025 r.,

inicjatywy wyrażonej w postanowieniu Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 24 października 2024 r., sygn. akt IV K 29/23,

w przedmiocie przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu,

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w
Białymstoku.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Lublinie, wskazanym postanowieniem, na podstawie art. 37 § 1 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy oskarżonego A. Z. innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

W uzasadnieniu wniosku zaznaczono, że wcześniejszym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 19 stycznia 2023 r., sygn. akt IV K 8/16, wyłączono sprawę A. Z. do odrębnego rozpoznania, gdyż stan zdrowia oskarżonego nie pozwalał na jego udział w dalszym postępowaniu, a następnie zawieszono

postępowanie. W ocenie Sądu wnioskującego, skoro w świetle przekonującej opinii biegłego, w aktualnym stanie zdrowia oskarżony „jest zdolny do udziału w czynnościach procesowych” w pobliżu swego miejsca zamieszkania (tj. w B.) pod warunkiem wyeliminowania konieczności wielogodzinnej podróży do L. (i z powrotem) - to niezbędne jest wystąpienie do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy takiemu sądowi, przed którym ww. oskarżony będzie miał możliwość się stawić i wziąć udział w czynnościach procesowych. Zdaniem Sądu wnioskującego za koniecznością przekazania sprawy przemawia przesłanka dobra wymiaru sprawiedliwości, która realizuje się poprzez tworzenie warunków do przeprowadzenia i zakończenia postępowania karnego, a zatem rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie, bez nieuzasadnionej zwłoki, co stanowi zasadę konstytucyjną (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) oraz procesową (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, określona w art. 37 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, a zatem stosowana może być w sytuacjach, gdy szczególne i nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości mogą przemawiać za taką koniecznością. W orzecznictwie Sądu Najwyższego pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości odnosi się także do realizacji konstytucyjnego i konwencyjnego prawa do rzetelnego procesu, którego jedną z gwarancji jest rozpoznanie sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 EKPC). W Kodeksie postępowania karnego zamieszczono również dyrektywę nakazującą dążenie do rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.). Dlatego przyjmuje się, że przez pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości należy też rozumieć interes wymiaru sprawiedliwości w szybkim rozpoznaniu sprawy. W związku z tym okoliczność dotycząca złego stanu zdrowia oskarżonego czy jego kalectwa, która uniemożliwia stawienie się na rozprawę w sądzie właściwym z uwagi na odległość od miejsca jego zamieszkania, jest uwzględniana jako podstawa przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli daje to realne szanse udziału oskarżonego w rozprawie przed tym sądem (zob.

postanowienia SN: z 5 kwietnia 2024 r., III KO 31/24; z 27 lutego 2025 r., III KO 194/24).

Taka też sytuacja zaistniała w realiach przedmiotowej sprawy. Ze znajdujących się w aktach sprawy opinii biegłego wynika, że „schorzenia oskarżonego powodujące dotychczasową niezdolność do stawiennictwa w sądzie przebiegają – jak dotąd – bez poprawy, mimo inwazyjnych metod leczenia i złożonej farmakoterapii, w tym z użyciem leków opioidowych (pochodnych morfiny) i leczniczej marihuany (...) najistotniejszym problemem w sytuacji zdrowotnej oskarżonego byłoby odbycie wielogodzinnej podróży do L. (i z powrotem). Najrozsądniejszym rozwiązaniem byłoby przekazanie procesu do Sądu Okręgowego w Białymstoku co wyeliminowałoby najpoważniejszą przeszkodę w jej prowadzeniu z udziałem oskarżonego”. W świetle powyższej opinii, jak słusznie dostrzegł Sąd wnioskujący, stan zdrowia oskarżonego A. Z. trwale uniemożliwia jego uczestnictwo w postępowaniu przed sądem właściwym miejscowo, niemniej taka możliwość otwiera się przed innym sądem równorzędnym. Zapewnienie więc oskarżonemu realnego prawa do obrony na rozprawie, w sytuacji, gdy stan jego zdrowia nie rokuje poprawy, stanowi dostateczną argumentację do uwzględnienia wniosku w trybie art. 37 § 1 k.p.k.

Biorąc powyższe pod uwagę, aby wyeliminować ryzyko pozbawienia oskarżonego prawa do obrony, dla dobra wymiaru sprawiedliwości i jego autorytetu sprawę należało przekazać innemu sądowi równorzędnemu – Sądowi Okręgowemu w Białymstoku, znajdującemu się w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania oskarżonego, co zapewni gwarancję należytego rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]

